

WWF

Lehti elävän maapallon puolesta

ISO VARAS OUDOILLA VESILLÄ

Ilmastonmuutos sysää kaskelotteja kalastajien apajille

KYLMÄN LUONNON LÄMMIN KOSKETUS

Kimmo Ohtosen kuvissa arktinen luonto tulee lähelle

SADEMETSÄ PUILLA PALJAILLA

Kulutustottumuksemme vievät orangilta kodin

20

*"Ilmastojournalismi
on Suomessakin
melko heikolla
tolalla."*

- 5 Puuterilumen puolesta
- 7 Klovnit pelottavat ilmastonmuutosta enemmän
- 8 Kylmän luonnon lämmin kosketus
- 11 Näkymätöntä etsimässä
- 12 Sademetsä puilla paljailla
- 17 Nokka kuin norsunluuta
- 18 Yhdessä se on mahdollista
- 20 Ympäristö ja ihmiset hyötyvät sertifikaateista
- 21 Arktinen luonto avaa silmät
- 22 Iso varas oudoilla vesillä
- 25 Kummien jouluvisailu
- 26 Lapin luonto antaa vapauden

WWF-LEHTI
on lehti tukijoidemme
Suomessa
26. vuosikerta

Seuraava lehti ilmestyy
maaliskuussa 2017

Osa lehden sisällöstä
tuotetaan Suomen ulko-
asiainministeriön tuella.

JULKAISIJA

WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki
Puh. 09 774 0100
etunimi.sukunimi@wwf.fi
wwf.fi
panda.org
WWF = Maailman Luonnon
Säätiö – World Wide Fund For
Nature, Suomen rahasto sr.

Y-tunnus 0215186-5

LAHJOITUSTILI

FI41 1572 3000 0111 89

KERÄYSLUVAT

Poliisihallitus, Arpajaishallinto
POL-2015-2109
koko maa Ahvenanmaata
lukuun ottamatta
(1.7.2015-30.6.2017),
Ahvenanmaa ALR
2016/4137/ 15.6.2016
(1.7.2016-30.6.2017),
wwf.fi/kerayslupa

OSOITTEENMUUTOKSET

JA TUKIJA-ASIAI
Puh. 040 192 3112
(Arkisin klo 9-16),
tukija@wwf.fi

PAINO

Erweko
ISSN 1458-5308

Painopaperi:

UPM Fine 120g
FSC Mix -sertifioitu

Paperin on lahjoittanut
UPM tukena WWF:n
suojelutyölle.

TOIMITUS

**Päätoimittaja ja
toimitussihteeri:**
Anne Brax

Toimittajat:
Anne Brax
Joonas Fritze
Mira Hannuksela
Tuuli Hongisto
Päivi Larikko
Mari Pasula
Kaisa Ryyänen
Aino Sirkesalo
Saara Tunturi

Ulkoasu ja taitto:
Alexandra Antell

© ANI-FECCA SIKKOSKI / WWF

TIEDOSTA TOIMINTAAN

WWF:n tärkein raportti, Living Planet -raportti on taas julkaistu. Pääsanoma on karumpi kuin koskaan. Raportti muun muassa kertoo maapallon luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten määrän vähentyneen jopa 58 prosenttia neljänkymmenen viimeisen vuoden aikana. Syynä ovat maankäytön muutokset, muun muassa sademetsien väistyminen palmuöljyviljelmien tieltä. Viime kädessä syynä on oma kestävä kulutuksemme.

Tieto on ahdistava, mutta raportissa kerrotaan myös, mitä asialle voi tehdä. Valtiot voivat perustaa kattavia luonnonsuojelualueita, edistää hyvää hallintoa ja lainsäädäntöä sekä harjoittaa ympäristöä huomioivaa tukipolitiikkaa. Yritykset voivat muuttaa tuotantoaan vastuulliseksi muun muassa ympäristösertifikaattien avulla ja torjua näin metsäkatoa ja liikakalastusta. Me kuluttajat voimme suosia vastuullisesti tuotettua ruokaa ja muita hyödykkeitä. Myös järkevän kehitys yhteistyön avulla ympäristöongelmia voidaan ehkäistä ja korjata.

Lue sivuilta 12–16 juttu siitä, millaisiin aatoksiin Borneon sademetsät ja niiden hävittäminen palmuöljyviljelmien tieltä saivat näyttelijä Jarkko Niemen. Samalla saat tietoa myös ratkaisuihimme, joihin Jarkko ja jokainen meistä voi ottaa osaa.

Liisa Rohweder
pääsihteeri, WWF Suomi

KANNEN KUVA:

Villi borneonoranki
(*Pongo pygmaeus*) on
äärimmäisen uhanalainen.

© Fiona Rogers / naturepl.com
/ WWF-Canon

Tykkää, seuraa, jaa ja vaikuta. Yhdessä muutamme maailmaa:

facebook.com/wwfsuomi

wwfsuomi

@WWFSuomi
@WWFGreenOffice
@LiisaRohweder

wwf.fi

wwf.fi/ uutiskirje

wwf.fi/lehti

PINNALLA NYT

TYÖNTEKIJÄMME
KERTOVAT, MIKÄ ON
PARASTA JUURI NYT

Talvipäivänseisaus
Vuoden tärkein juhlapäivä on talvipäivänseisaus 21.12. Siitä alkaa lähtölaskenta kevääseen! On mahtava seurata, miten valoisa aika lisääntyy päivittäin, ja kohta sen voi nähdä aamuisin jo omin silmin.

KATJA RÖNKKÖ
tiedottaja

Kasvikset
Kasviperäiset tuotteet ovat entistä suosituimpia ja herkullisempia – ja niitä saa yhä useammasta kaupasta. Testaa Härkis, Oumph ja Nyhtökaura. Kokeile myös lorauttaa pannulle kerman sijasta kaurakermaa.

STELLA HÖYNÄLÄNMAA
suojeluasiantuntija

Saimaannorppa unohtui Puruvedellä

Jotta saimaannorpan säilyminen Suomen luonnossa olisi turvattu, kannan pitää kasvaa. Saimaannorpan pitää pystyä palaamaan myös entisille esiintymisalueilleen, kuten Puruvedelle. Norpan makuupesä onkin löydetty Puruvedeltä vuodesta 2007 lähtien, ja niiden määrä on kasvanut. Norppa myös elää Puruvedellä ympäri vuoden, vaikka poikaspesistä ei vielä ole havaintoja.

Nyt, kun Suomen Natura-verkosta täydennetään, WWF vaatii saimaannorppaa lisättäväksi Puruveden Natura-alueen suojelun perusteisiin. Tämä mahdollistaisi norpan nykyistä tehokkaamman suojelun, muun muassa keväisen verkkokalastuskiellon.

”On vastoin ympäristöministeriön omaa saimaannorpan suojelustrategiaa, että norppaa ei nyt mainita Puruveden Natura-suojelun perusteissa”, ihmettelee WWF:n ohjelmapäällikkö **Petteri Tolvanen**.

<http://bit.ly/puruvesi>

© UEF-NORPPATUTKIMUS

Panda-kuorista tukea Itämerelle

Saitko postia, jonka kirjekuoresta löytyy WWF:n pandalogo? Panda-kuorten valmistaja, Suomen Uusiokuori, lahjoittaa osan kirjekuorten hinnasta WWF:n Itämeri-työhön. Yhteistyö alkoi vuonna 1989, ja viime vuoden loppuun mennessä Suomen Uusiokuori oli tukenut Itämeren suojelua yhteensä jo 175 000 eurolla. Panda-kuoret on valmistettu FSC-sertifioidusta kierrätyspaperista.

© MATS WESTERBOM / WWF

© TOYOTA

Norppa-arpajaisten päävoitto Hankoon

Perinteisten Norppa-arpajaisten voitto meni tänä vuonna Hankoon! Palkintona oli vähäpäästöinen Toyota Yaris 1.5 Hybrid e-CVT.

Perheensä kanssa voiton noutanut **Stefan Räfsä** kertoi yllätyksen olleen melkoinen. ”Vaimoni **Anna** avasi arvat, eikä meinannut uskoa silmiään. Hän soitti minulle ja pyysi tulemaan heti kotiin! Emme ole koskaan aikaisemmin voittaneet mitään”.

Ensi vuonna järjestetään juhla-arpajaiset Norppa-arpajaisten 20-vuotisen historian kunniaksi! Jos haluat arpoja, voit ilmoittautua mukaan osoitteessa wwf.fi/arpailaus.

© SANSER / WWF

Kurkkaa
kauppaan!

Luontokalenteri pukinkonttiin

Seinäkalenterin upeat luontokuvat tuovat suomalaisen metsän jokaiseen kotiin. WWF-verkkokaupasta löydät paljon kestäviä lahjaideoita joulun. Jos ostat verkkokaupan tuotteita yli 50 eurolla, toimitus on maksuton!

kauppa.wwf.fi

Yritysten joululahja luonnolle

WWF:n joulukampanjassa yritykset voivat tukea arktisen luonnon suojelua. Lahjoittamalla WWF:n luonnonsuojelutyöhön organisaatiot saavat käyttöönsä sähköiset joulutervehdykset, joissa tänä vuonna komeilevat naali, itämerennorppa ja jääkarhu.

wwf.fi/joulu/yritys

Tilhiparvi

Tilhet ja räkättirastaat vitkuttelevat suurissa parvissa pitkälle tamikuuhun, jos vain pihlajanmarjoja on kylliksi.

Tuhansien lintujen ruokailevia parvia voi nähdä jopa keskellä kaupunkia.

ANNE BRAX
viestintäjohtaja

Retkiluistelu

Toivottavasti saamme alkutalveen hyvän pakkasjakson, jonka jälkeen voi nauttia vauhdin hurmasta lumettomalla järven jäällä. Ota kaveri ja naskaliit mukaan, ja pysy pinnalla!

JUSSI NIKULA
ohjelmapäällikkö

Kaamosretkeily

Talvi on aliarvostettua luontoretkeilyä. Lyhyet valoisaat tunnit kannattaa viettää ulkona. Hiljaisessa ja alastomassa metsässä näkee talvilintuja, ja hangelta voi bongata nisäkkäiden jälkiä.

ESSI AARNIO-LINNANVUORI
ympäristökasvatuksen asiantuntija

© ANTTI KOSKINEN

Puuterilumen PUOLESTA

Lumilautailija **Peetu Piironen** tukee WWF:n työtä, koska lyhenevä talvi huolestuttaa häntä.

”Muistan, että nuorempana aika monessa keskuksessa oli rinteet auki jo syysloma-aikana, koska oli tarpeeksi kylmä. Nykyisin se, että Suomessa pääsee rinteeseen, saattaa venähtää etelässä joulutammikuulle.”

Piironen on huomannut omassa työssään sen, miten talvet kärsivät ilmaston lämpenemisestä.

”Kausi on lyhentynyt selvästi. Ennen etelässäkin, esimerkiksi Hyvinkäällä, pääsi laskemaan puuterilunta metikössä. Siihen ei ole enää mitään mahdollisuutta.

Luonnonlumi ei pysy maassa”.

Piironen vastaa haastattelukysymyksiin Itävallassa. Talvi sujuu Keski-Euroopan ja Yhdysvaltojen rinteitä kiertäen. Edessä on rennompaa kausi kuin yleensä. ”Tarkoitus on käydä vähemmän kisoissa ja keskittyä niihin, joista saa pisteitä ensi vuoden talviolympialaisiin.”

Piironen tukee WWF:n työtä, koska haluaa vaikuttaa pohjoisen luonnon suojeluun. Hän toivookin innostavansa muita mukaan ympäristön puolustamiseen.

”Kannattaa miettiä vähän, mitä jättää tuleville sukupolville. Luonnonvaroja – ei niitä loputtomiin riitä.”

Mitä
sinä voit tehdä?
Liity WWF:n
Lumi-kummiiksi:
wwf.fi/lumikummiiksi

WWF VASTAA

Askarruttaako jokin?
WWF:n asiantuntijat
vastaavat.

Lähetä kysymyksesi
meille: info@wwf.fi

Media uutisoi välillä korruptiosta ja petoksista hyväntekeväisyysjärjestöissä. Esiintyykö WWF:ssä tällaista toimintaa? WWF:ssä korruptioon suhtaudutaan erittäin vakavasti. Meillä on nollatoleranssi sen suhteen. Käymme työntekijöiden kanssa vuosittain läpi käytännöt korruption suhteen ja uudet työntekijät perehdytetään asiaan. Yli kahdenkymmenen WWF-vuotena aikana en ole törmännyt korruptioon Suomessa. Kansainvälisessä verkostossa ainoa tapaus työaikani on ollut Tansaniassa, jossa Suomen varoja väärinkäytettiin. Vaikka väärinkäytös oli melko pieni, se selvitettiin perusteellisesti ja usea työntekijä irtisanottiin. Väärinkäy-

töksiä ei koskaan paineta villaisella, eikä suojelutyön anneta kärsiä niistä. Kansainvälisen järjestön etuna on se, että eri maissa sijaitsevilla WWF-toimistoilla on yhteiset menettelytavat korruptiotapauksissa.

JARI LUUKKONEN
suojelujohtaja,
WWF Suomi

© AKI-PERKA SINIKOSKI / WWF

Tiikerin osien laiton kauppa kasvaa

Tiikerien osilla käytävässä laittomassa kauppassa ei näy hiipumisen merkkejä. WWF:n ja TRAFFIC:n raportin mukaan vuosina 2000-2015 takavarikoitujen tiikerin osien määrä vastaa 1 755 tiikeriä. Luku on hälyttävä. Luonnossa elää noin 3 900 tiikeriä.

Tiikereitä kasvatetaan tiikerifarmeilla laitonta kauppaa varten.

“Samalla kun villien tiikereiden määrä on noussut 3 900 yksilöön, laitton kauppa on kasvava ongelma. Laittoman kaupan ja salametsästyksen vastainen työ on lajien säilymisen kannalta ensiarvoisen tärkeää”, sanoo WWF Suomen suojeluasiantuntija **Tanja Pirinen**.

bit.ly/tiikeriraportti2015

Arvokas lohijoki uhattuna

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myönsi luvan yli 100 hehtaarin turvetuotanto-alueelle Simojoen valuma-alueella. WWF ja Suomen luonnonsuojeluliitto valittivat päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen.

Uusi turvetuotantoalue vaikuttaisi esimerkiksi Simojoen uhanalaisten vaelluskalakantojen elvyttämiseen. Simojoki on ainoa Suomen rajojen sisäpuolella virtaava joki, jossa on säilynyt alkuperäinen lohikanta.

WWF:n suojeluasiantuntija **Matti Ovaska** sanoo, että tutkimukset osoittavat ojituksen ja turvetuotannon heikentävän lohikalokalojen lisääntymistä.

bit.ly/uhka-lohijoelle

© WILD WONDERS OF EUROPE / MARTIN FALKLIND / WWF

© TOM ARNBOM / WWF-CANON

Raskaan polttoöljyn käyttö on kielletävä arktisilla alueilla

WWF vaatii, että raskaan polttoöljyn käyttö on kielletävä arktisilla alueilla vuoteen 2020 mennessä. Arktisen merenkulun arvioidaan lisääntyvän puolella vuoteen 2050 mennessä. Yli kolme neljäsosaa arktisten alueiden meriliikenteessä kulutetusta polttoaineesta on raskasta polttoöljyä.

Raskas polttoöljy on uhka arktisten vesien kala-, valas-, hylje- ja vesilintukannoille. Se on myrkyllistä, tahmeaa ja tervamaista, hajoaa kylmissä vesissä erittäin hitaasti ja on lähes mahdotonta kerätä öljyonnettomuuden sattuessa.

Raskaan polttoöljyn käyttäminen myös vauhdittaa ilmastomuutosta erityisesti nokipäästöjen takia. Laskeutessaan vaaleille lumi- ja jääpinnoille noki vähentää takaisin avaruuteen heijastuvien auringonsäteiden määrää. Tämän seurauksena lumen ja jään sulaminen nopeutuu: paljastuu lisää tummaa maan- ja merenpintaa, joka sitoo taas lisää auringonsäteitä.

Kansainvälinen merenkulkujärjestö IMO otti kokouksessaan lokakuussa askeleen kohti raskaan polttoöljyn käyttökieltoa arktisella alueella. Sen jäsenmaat tunnustivat, että raskaan polttoöljyn käyttäminen aiheuttaa vakavan uhan arktiselle luonnolle. “Jäsenvaltioiden tulee nyt saada aikaiseksi konkreettinen esitys ensi keväänä kokoontuvalle meriympäristön suojelukomitealle”, WWF:n ohjelmapäällikkö **Sampsa Vilhunen** sanoo.

bit.ly/2ePJlic

Kumpi on pelottavampi, klovni vai ilmastonmuutos?

© ARTTU MUUKKONEN

HANNA NIKKANEN ON TAMPEREEN YLIOPISTON JOURNALISTIIKAN VIERAILIJAPROFESSORI, JOKA HARMIKSEEN LÖYTÄÄ TIETEISKIRJALLISUUDESTA USEIN PAREMPAA ILMASTOJOURNALISMIA KUIN TIEDOTUSVÄLINEISTÄ.

Amerikkalaisista 42 prosenttia sanoo tutkimuksessa pelkäävänsä klovneja. 32 prosenttia pelkää ilmastonmuutosta.

Itse asiassa ilmastonmuutos sijoittuu yllättävän huonosti lähes kaikissa tutkimuksissa, joissa ihmiset listaavat huoliaan. Sen edelle nousevat sekä arkiset uhkat (työttömyys, lasten pärjääminen) että melko epätodennäköiset väkivallanteot (terrori-iskun uhriksi joutuminen, pahan klovnin hyökkäys).

Meillä on ison, fiksun nisäkkään psyyke. Se on kehittynyt maailmassa, jossa ihmisen oli torjuttava petojen hyökkäyksiä, kylmää ja nälkää: hyvin suoraviivaisia ja välittömiä huolia, tavallaan aika samanlaisia kuin ne asiat, joita nykyään pelkäämme.

Operoimme saman mallisilla aivoilla kuin esi-isämme aikoinaan. Vaikuttaa siltä, että niillä on vaikea tunnistaa ilmastonmuutosta todelliseksi vaaraksi.

Tänä syksynä on puhuttu Siperian lämpenemältä tundralta paljastuvista 1940-luvulla kuolleiden porojen ruhoista, joiden pelätään sulaessaan levittävän pernaruttoa.

Kuulostaa kerrassaan ikävältä. Ilmastonmuutoksesta kirjoittavasta toimittajasta tällainen tapaus voi kuitenkin tuntua lottovoitolta. Se esittelee ilmastonmuutoksen sellaisena välittömänä vaarana, jota me ihmiset osaamme pelätä.

Suurten, hitaiden ympäristömuutosten käsittely journalismin keinoin on nimittäin hyvin vaikeaa. Ilmastonmuutosta kutsutaan toistuvasti ”aikamme suurimmaksi uutiseksi”, mutta itse asiassa se hyvin

harvoin tuottaa kunnan uutisia. Siksi ilmastojournalismi on Suomessakin melko heikolla tolalla.

Median perinteiset uutiskriteerit sopivat hyvin äkillisten ja selkeiden tapahtumien tarkasteluun. Hyvän uutisen saa esimerkiksi sodasta, onnettomuudesta tai poliittisesta päätöksestä. Ilmastonmuutos etenee hiipien tuottamatta juurikaan uutismaisia käännekohtia tai meheviä tarinoita. Sellaisella aiheella ei myydä lehtitilauksia tai mainostilaa.

Ilmastojournalismi on verrattain uusi journalismin laji, joka on koko olemassaoloaikansa yrittänyt vakuuttaa yleisöä uhkakuvan pelottavuudesta. Se ei tunnu onnistuvan kovin hyvin – siitähän syytin kolumnin alussa esi-isiltämme perittyjä aivoja.

Mutta kuka on edes sanonut, että ihmisten on pelättävä ilmastonmuutosta esimerkiksi enemmän kuin tappajaklovneja? Kysymyshän voi olla aivan väärä. Kun muutos on joka tapauksessa käynnissä, olisi pelkäämisen sijaan jo kenties syytä opetella elämään sen kanssa.

Opetan nykyestissänni seuraavaa toimittajasukupolvea. Heidän työuransa aikana ilmastonmuutos todennäköisesti muuttaa ympäristöämme ja yhteiskuntaamme vaikeasti ennakoitavilla tavoilla. Tulevana murrosaikana journalismilla on paljon tekemistä valistuneen demokratian ylläpitäjänä, ja siksi toivon, että ilmastojournalismi ehtii nopeasti selvittää lastentaudeistaan.

Ja kävi ilmastolle mitä kävi, ihmiset luultavasti aina pelkäävät tappajaklovneja kaikkein eniten. ■

”Ilmastojournalismi on Suomessakin melko heikolla tolalla.”

Kylmän luonnon
LÄMMIN KOSKETUS

Arktinen luonto on vienyt toimittaja, luontokuvaaja Kimmo Ohtosen sydämen. Tässä kuvareportaasissa Ohtonen kertoo omin sanoin ikimuistoisista kohtaamisistaan lumesta ja jäästä riippuvaisten eläinten kanssa.

TEKSTI JOONAS FRITZE • KUVAT KIMMO OHTONEN

1. "Käsitykseni ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista on muuttunut useiden Huippuvuorille suuntautuneiden matkojeni myötä. Esimerkiksi tämän jääkarhun kohtasin Pohjoisella jäämerellä keskellä aavaa merta. Se matkasi jäälautan päällä merivirtojen kuljettamana. Toivottavasti se löysi tiensä pohjoisen merijään reunalle, missä se pystyy saalistamaan."

2. "Juhannus oli ovella ja arktinen maailma muuttui hiljalleen. Merijää oli hajonnut lautoiksi Kuninkaanvuonossa, jota Huippuvuorten lumipeitteiset vuoret reunustivat. Partahylje torkkui yöttömän yön auringon alla aamuyön pikkutunneilla. Livuimme pienellä kumiveneellä hylkeen ohi. Se avasi silmänsä ja tarkkaili meitä hetken ennen kuin jatkoi uiaana. Aurinko lämmitti, ajantaju katosi. Hetki tuntui unenomaiselta."

3. "Syyskuisen auringon noustessa hitaasti horisontin takaa mursu-urosten kolonia lepäili pienen saaren rannalla Huippuvuorten saariryhmän itäosassa. Lähestyimme näitä 1 500-kiloisia jättejä varovaisesti, eikä meidän läsnäolomme tuntunut häiritsevän niitä laisinkaan. Ne makoilivat rannalla kaikessa rauhassa, röyhtäilivät, piereskelivät ja juttelivat möristen keskenään. Mursu ei ole perinteisessä mielessä kovin kaunis ilmestys, mutta se on sitäkin upeampi ja karismaattisempi arktisen alueen asukki."

4

4. "Monesti luontokuvauksessa ei ole kyse pelkästään itse kuvan ottamisesta, vaan matkanteosta kuvauskohteen elinalueella. Minun piti vaeltaa sankan lumisateen keskellä 16 kilometriä Norjan Dovrefjellin vuoristossa nähdäkseen myskihärkien ruokailevan. Niille hyytävä viima ja paukkupakkaneen ovat kotoiset oltavat. Oma kestävytyeni oli tuona talviaamuna koetuksella, mutta matka oli kaiken vaivan arvoinen."

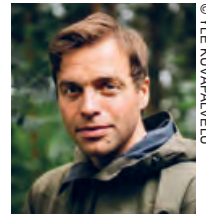
5

5. "Viime talvena vietin kolme vuorokautta kuvaustuvassa itärajan korpimetsässä. 15 asteen pakkaneen tuntui luissa ja ytimissä. Lopulta ahma ilmestyi metsän siimeksestä. Oli upeaa nähdä se talvisessa ympäristössä, nähdä miten lumi oli jäätynyt sen paksulle turkille. Ahma eteni varovaisesti aukion poikki ja katosi jälleen metsän suojiin."

6. "Oli syyskuu Huippuvuorilla, ja arktiselle ekosysteemille elintärkeä merijää oli kutistunut pienimmilleen. Pohjoisnapa oli lähempänä kuin koti. Tuli voimakas tunne, että täällä jääkarhuilla on hyvä olla ja saalistaa hylkeitä, täällä arktinen ekosysteemi elää ja hengittää. Pohjoisen luonnon kohtalo on meistä kiinni."

Kimmo Ohtosen

Katoava Pohjola -sarja jatkuu Ylen kanavissa joulun saakka. Ohtonen tukee WWF:n työtä arktisen luonnon suojelemiseksi. wwf.fi/arktinen

© YLE KUVAPALVELU

6

Näkymätöntä ETSIMÄSSÄ

WWF:n metsäasiantuntija Panu Kunttu etsii metsässä asioita, joita ei aina näe paljain silmin.

TEKSTI ANNE BRAX • KUVA PANU HÄRMÄVAARA

”Metsässä voin toteuttaa luontaista uteliaisuuttani. Olen luonnontutkija, jonka työnä on WWF:n metsäasiantuntijana edistää metsäluonnon suojelua. Suuri osa työstäni tapahtuu kokoushuoneissa ja muissa sisätiloissa. Kun pääsen metsään, etsin sieltä merkkejä luonnon monimuotoisuudesta – tai sen puutteesta. Kaivan esiin asioita, joita ei voi aina paljain silmin havaita.

Monimuotoisuudesta saa aavistuksen metsässä kulkiessaan, mutta näin pystyy näkemään vain osan koko lajien kirjosta. Esimerkiksi erilaiset puulla kasvavat sienet, kuten käävät, kertovat metsäluonnon monimuotoisuudesta. Monet niistä voi tunnistaa lajilleen vain mikroskoopin avulla.

On yksioikoista ajatella, että metsä tulisi hyvin toimeen esimerkiksi ilman kelmutoukkiota ja tumpurimujukkaa. Sienet ovat kuitenkin oleellinen osa metsäekosysteemin ravintoverkkoa. Jokaisella lajilla on paikkansa, jotta ekosysteemi pysyy tasapainossa. Tiedämme, että lahottajasienet pistävät lahoppuussa olevan tyypen takaisin kiertoon, ja että lahoppuilla on tärkeä rooli hiilen sidonnassa. Kaikkien lajien tehtäviä ei kuitenkaan tarkasti tunneta eikä tiedetä, miten lajien vuorovaikutussuhteet kärsisivät, jos tästä verkosta häviäisi joku laji.

Oman asiantuntevuuden ylläpitäminen on tärkeää, jotta tätä työtä voi tehdä hyvin. Syksystä 2008 lähtien paneuduin lahoppuun merkitykseen metsien monimuotoisuudelle. Tutkimusta tein työn ohessa ja opintopaalla. Tuloksena syntyi tohtorinväitöskirja.

Keräsin kolmen vuoden aikana kajakilla Saaristomerellä saarelta toiselle meloen näytteitä lahoppuilla

kasvavista sienistä. Kerääminen tapahtuu niin, että leikataan puukolla pieni palanen sienien itiömää ja pistetään se paperipussiin kuivumaan. Mikroskooppia varten irrotetaan sitten pölyhiukkasen kokoinen palanen.

Keräsin kaikkiaan 3 500 näytettä. Mikroskooppilla katsottuna sienet ovat kiinnostavan muotoisia ja pinnaltaan vaihtelevia, osalla on myös värikkäitä itiömiä.

Aineiston analysointi paljasti, että löysin seitsemän uutta, koko maailmassa aiemmin kuvaamatonta lajia. Tärkeintä tuloksissa oli kuitenkin se, että ymmärrys lahoppuun suuresta merkityksestä metsäluonnon monimuotoisuudelle kasvoi. Kaikenlainen lahoppu paksusta rungosta hentoon oksaan lisää monimuotoisuutta.

Lahoppuuta sisältävät metsät näyttävät joidenkin ihmisten mielestä rumilta ja rämettyneiltä. Tämä on osa opittua kauneuskäsitystä hoidetusta puistosta, jolla ei ole kuitenkaan mitään tekemistä oikean metsän kanssa.

Työssäni vaikutan metsiä koskevaan päätöksentekoon: toimin valtionhallinnon työryhmissä, teen yhteistyötä erilaisten sidosryhmien kanssa, kirjoitan lausuntoja ja kannanottoja, käyn puhumassa erilaisissa tilaisuuksissa ja neuvon ihmisiä. Viestintä ja neuvonta ovat avainasemassa varsinkin nykyään, kun valtiovalta suhtautuu kielteisesti metsien suojeluun ja sen rahoitus on kutistettu olemattomiin.

Metsässä olen kuitenkin onnellisin. Minusta paras metsä on varjoisa kuusikko, jossa on isoja haapoja. Metsän pitää myös olla kostea niin, että rahkasammal mässähtää saappaan alla. Ihmiset eivät enää muista, että kosteus kuuluu suomalaiseseen metsään.” ■

Sademetsä puilla

PALJAILLA

WWF:n Sademetsä-kummi Jarkko Niemi matkusti Borneon saarelle Indonesiaan ja näki, millaista on sademetsässä ja entisessä sademetsässä. Palmuöljyteollisuus tuhoaa Borneon luontoa, mutta valta on lopulta kuluttajilla, myös meillä suomalaisilla.

TEKSTI JA KUVAT MARI PASULA

Näyttelijä **Jarkko Niemi** ei nyt näyttele, vaan hän on aivan uupunut ja hiestä läpimärkä. ”Onhan tämä ihan käsittämätöntä – nämä maisemat ja tämä mölinä, mitä tämä metsä pitää. Mutta ei tämä mikään ihmisen paikka ole”, hän sanoo. Takana on puolen päivän rankka vaellus läpi sademetsän Bukit Belang -vuorelle Borneon saarella. Niemi on WWF Suomen sademetsäkummi, mutta hän ei ole vakuuttunut siitä, onko mitään järkeä edistää ekoturismia Tanjungin kylässä.

”Ei mun mielestä tänne tarvitsisi ihmisten tulla kiipeilemään. Minusta olisi hyvä, jos nämä metsät pysyisivät ihan koskemattomina”, Niemi sanoo ja pyyhkii hikeä. Bukit Belang -vuori sijaitsee Tanjungin kylän liepeillä Muller-Shwaner-nimisen luonnonsuojelualan puskurivyöhykkeellä Länsi-Borneossa. Täällä sademetsä on vielä koskemattomaa. WWF Suomi tukee täällä muun muassa ekoturismin kehittämistä ja kestäviä elinkeinoja, mutta miksi?

”Koska paikalliset on saatava mukaan luonnonsuojeluun, ja toisaalta heidän on saatava riisiä pöytään. Jos heille ei ole kestäviä elinkeinoja, ei heillä ole mitään syytä suojella kyläänsä ympäröivää sademetsää. He saivat paljon isomman tilin, jos he vain polttaisivat metsän ja istuttaisivat

maalleen palmuja tuottaakseen öljyä”, vastaa Jarkko Niemen vieressä seisova WWF:n kansainvälisen kehityksen asiantuntija **Aleksi Heiskanen**.

Juuri niin on moni indonesialainen joutunut tekemään. Borneo on yli kaksi kertaa Suomen kokoinen saari, luonnoltaan yksi maailman monimuotoisimmista paikoista. Arviolta kuusi prosenttia kaikista maapallon lajeista elää siellä. Mutta vain 40 vuodessa se on menettänyt puolet metsistään ja sen metsien kuningas, oranki, uhkaa kuolla sukupuuttoon kymmenen vuoden kuluessa. Kuhisevan sademetsän tilalla kasvaa nyt valtavia öljypalmupeltoja.

Kun metsän kuhina katoaa

Kaksi päivää myöhemmin Jarkko Niemi hikoilee taas, mutta nyt hän on aivan toisenlaisessa paikassa. Ympärillä aukeaa lohuton maisema. Kaikki on palanut. Pystyssä on kummitusmaisia mustia puita. Verrattuna sademetsään täällä on aivan hiljaista. ”Ei tässä mikään voittajafilis ole”, Jarkko Niemi sanoo hiljaa.

Vuosi sitten Borneolla kärsittiin ennätysellisistä metsäpaloista. Arvioiden mukaan Indonesian vuoden 2015 metsäpaloista aiheutui yhtä paljon kasvihuonepäästöjä kuin

Saksa tai Japani saavat aikaan vuodessa. Satelliittikuvien mukaan metsää on palanut etenkin isojen öljypalmuplantaasien ympäriltä. Se ei ole yllätys.

WWF Indonesian metsäasiantuntija **Uray Hasbi** katselee palanutta aluetta ja arvelee, ettei palo ole syntynyt itsestään. Tämäkin alue on poltettu, jotta maata olisi helpompi myydä suurille palmuöljyn tuottajille.

”Me oltiin just siellä sademetsässä, joka oli jumalattoman korkea ja tiheä, ja tässä pitäisi olla samanlainen”, Jarkko Niemi ihmettelee ja katsoo ympärilleen turhautuneena. ”Ärsyttää se, että minä, kuluttajana, en voi tehdä tälle mitään. Tulee kädetön olo.”

Heiskanen ei ole yhtä toivoton: ”Me kuluttajat voimme lähettää viestin tuotantoketjuun ja kertoa tuottajalle, että minä en halua, että käyttämilläni tuotteilla kuten palmuöljyllä, on mitään tekemistä näiden metsäpalojen kanssa. Kuluttaja voi vaatia, että palmuöljyä sisältävissä tuotteissa on kestävästi tuotetun palmuöljyn sertifikaatti eli RSPO-merkintä. Se takaa sen, ettei sademetsää ole raivattu tai poltettu alta pois.”

Aurinko häikäisee ja Niemi vetää lippistä alemmas silmiensä suojaksi ja ihmettelee: ”Mutta jos palmuöljyn tuotanto on niin pahasta, miksi sitä ei vaan boikotoida?” Aleksi

Selkärankaisten eläinten määrä vähentynyt hälyttävästi

WWF:n Living Planet -raportin mukaan maapallon luonnon monimuotoisuus köyhtyy edelleen. Nisäkkäiden, lintujen, sammakkoeläinten ja matelijoiden yksilömäärä on pienentynyt peräti 58 prosentilla 42 vuodessa. Suurin syy tähän on kasvava kulutuksemme.

”Luonnonvarojen kiihtyvällä kulutuksella on suora yhteys elinympäristöjen köyhtymiseen ja katoamiseen. Kun raivaamme metsää karjan laitumiksi tai viljelysmaaksi, tuhoamme samalla monien eliöiden ainoita elinympäristöjä”, sanoo WWF Suomen pääsihteeri **Liisa Rohweder**.

Elinympäristöjen katoaminen vaarantaa kasvien ja eläinten lisäksi myös ihmiset, sillä luonto tuottaa meille ruokaa, juomavettä, puhdasta ilmaa, energiaa, lääkkeitä ja virkistysmahdollisuuksia. Olemme riippuvaisia terveistä luonnon järjestelmistä, koska ne säätelevät ja puhdistavat vettä ja ilmaa, luovat suotuisat ilmasto-olosuhteet, takaavat pölytyksen ja siementen leviämisen sekä säätelevät tuholaisien ja tautien leviämistä.

Vaikka olemme kulutuksellamme vaikuttaneet ekosysteemien muutoksiin, voimme edelleen vaikuttaa kehitykseen. Ratkaisut voidaan jakaa viiteen eri ryhmään: luonnon pääoman suojeluun, rahavirtojen uudelleenohjaukseen, kestävämpään tuotantoon, järkevämpään kuluttamiseen ja oikeudenmukaisempaan luonnonvarojen jakamiseen.

Kattavien luonnonsuojelualueiden perustaminen ja ylläpito on tärkeää, mutta ei yksin riitä. Tärkeässä asemassa ovat valtiot ja yritykset, joiden toimet vaikuttavat suoraan ympäristöön. Vastuullinen hyödykkeiden tuotanto ja kulutus hillitsee ilmastonmuutosta, estää metsäkatoa ja torjuu liikkalastusta.

”Fossiilisten polttoaineiden ja teollisuuden energiatuet on lopetettava. Kestävästi tuotettu uusiutuva energia ja energiatehokkuuden parantaminen ovat avainasemassa ilmastonmuutoksen hillinnässä”, Rohweder summaa.

*Lue lisää Living Planet -raportin tuloksista:
wwf.fi/lpr*

WWF:n kansainvälisen kehityksen asiantuntija Aleksi Heiskanen (etualalla) johdatti Jarkko Niemeä Borneon sademetsässä.

Istokomah viljelee 4,5 hehtaarin alalla öljypalmua ja ruokakasveja Sawit Lestarin osuuskunnassa. Hän kertoo, että ilman osuuskunnan ja WWF:n tukea hän ei olisi saanut maa-alaansa hyödynnettyä niin tehokkaasti. Kasvareiden tulonsa myötä hän on pystynyt lähettämään poikansa yliopistoon.

”Ei ole helppoa”, kommentoi Jarkko Niemi öljypalmupuun hedelmän keruutyöstä tutustessaan kestävästi palmuöljyä viljelevän osuuskunnan työhön Borneolla.

Seuraa Jarkko Niemen matkaa Borneolla WWF Suomen Facebookissa ja Instagramissa.

Heiskanen vastaa: ”Koska palmuöljy on maailman käytetyin kasviöljy ja sitä on esimerkiksi maa-alaltaan tarkasteltuna tehokkaita kasvattaa. Esimerkiksi rypsi vaatii 5-6 kertaa suuremman viljelypinta-alan. Ja niin kauan kuin kasviöljyjen kulutus kasvaa vuosittain noin viisi prosenttia, siirtäisimme ongelman vain muualle, jos lakkaisimme käyttämästä palmuöljyä.”

”Missä kaikessa sitä palmuöljyä sitten on”, kysyy Niemi ja levittää aurinkorasvaa. ”No, muun muassa tuossa sun aurinkorasvassa”, Heiskanen sanoo hymähtäen. ”Tutkijoiden mukaan päivittäistavara-kauppojen tuotteista jopa puolet sisältää palmuöljyä.”

”Eli vaikka kuinka haluaisi olla ostamatta palmuöljyä, niin silti on kaapit, naama ja suu täynnä sitä”, Niemi summaa ja katsoo ympärilleen: ei pilveäkään taivaalla ja aurinko vain jatkaa paahtamista. ”Kohta mä sytyt tuleen”, hän sanoo. ”No niin mäkin. Lähdetään pois”, Heiskanen ehdottaa.

Puu kantaa hedelmää

Päivää myöhemmin Jarkko Niemi hikoilee taas aivan toisenlaisessa paikassa: korkeat

öljypalmupuut oksineen ja lehtineen antavat miellyttävän varjon, eikä keskipäivän aurinko paahda kuten palaneella aukiolla. Mutta silti hiki virtaa valtoimenaan sademetsäkummin ohimoilla – hänet on laitettu hommiin. Nauru ja iloinen puheensorina ympäröi Niemeä, joka työskentelee pelottavan pitkän viikatteen kanssa. Homma ei ole helppoa aloittelijalle, mutta yleisö on kiitollista sorttia.

Kyseessä on kestävästi palmuöljyä viljelevä osuuskunta Sawit Lestari, jota WWF Suomi on tukenut kehitysyhteistyövaroin ja sademetsäkummin tuella. Osuuskunnan toiminta on WWF:n kouluttamana lähtenyt hyvin käyntiin, ja nyt osuuskuntaa tukee rahallisesti HSBC-pankki. Plantaasilla viljellään samanaikaisesti sekä palmuöljyä että monipuolisesti muita ruokakasveja, joista paikalliset saavat itselleen lisätuloja. Tämä Sintangin kaupungin liepeillä sijaitseva osuuskunta on ollut toiminnassa vasta muutaman vuoden, mutta se tavoittelee palmuöljyyn jo RSPO-sertifikaattia.

Jarkko Niemi jatkaa taisteluaan viikatteen kanssa. Kun kypsän öljypalmun hedelmä vihdoin putoaa puusta, viljelijät taput-

tavat ja hurraavat. Myös Niemeä naurattaa. ”Lavastettu homma”, hän sanoo nolona. Häntä opettanut palmuöljyviljelijä joutui loppujen lopuksi auttamaan hedelmän irrottamisessa puusta.

Tärkeintä on, että olet tänään nähnyt, miten palmuöljyä viljellään kestävästi”, Heiskanen lohduttaa. ”Tätähän sinä kummina olet tukenut. Mitäs mieltä olet?”

”Ainakin vaikuttaisi siltä, että kertomalla maanviljelijöille kestävästä viljelymuodoista heidät on saatu täällä mukaan luonnonsuojeluun. Näyttäisi, että tämän osuuskunnan maa-alaa käytetään monipuolisesti, ekologisesti ja tehokkaasti. Oli kiva kuulla, kun useampi viljelijä kehuu, että heidän tulonsa ovat parantuneet huomattavasti. Ainakin kaksi heistä oli saanut lapsensa parempiin kouluihin ja yliopistoon”, Niemi summaa oppimaansa.

”No, entäs se ekoturismi sitten?”, Heiskanen kysyy hymyillen. ”No, ehkä siinäkin on jotain järkeä”, Niemi vastaa nauraen. ”Tai sanotaan näin, että ainakin mä paljon mieluummin kiipeän uudestaan sademetsän läpi sinne vuorelle, kuin menen enää ikinä takaisin palaneeseen sademetsään.” ■

Nokka kuin
**NORSUN-
LUUTA**

Naurusarvinokka on sademetsien erittäin uhanalainen kypäräpää, jonka nokkaa kutsutaan lintumaailman norsunluuksi.

TEKSTI SAARA TUNTURI

Erikoisen näköisen naurusarvinokan (*Rhinoplax vigil*) jylhästä, kypärämäisestä nokasta maksetaan laittomassa kaupassa itse asiassa jo enemmän kuin norsunluuta. Kiinassa kilosta norsunluuta maksettiin viime vuoden arvioiden mukaan noin 1 100 dollaria eli noin tuhat euroa.

Kauppa käy kiivaimpana linnun elinalueilta Indonesiasta, Thaimaasta, Malesiasta, Bruneista ja Singaporesta kohti Kiinaa. Nokkaa käytetään kiinalaisessa lääketieteessä ja siitä kaiverretaan erilaisia ”lukupustavaroita”.

Naurusarvinokkakannan pienenemisen pelätään jatkuvan vuosikymmeniä. Arvio perustuu salametsästyksen kiihtyvään tahtiin, linnun hitaaseen lisääntymisvauhtiin ja siihen, että naurusarvinokan lempiesimäpaikkoja, jyliä ja vanhoja puita, hakataan nopealla tahdilla.

Lintu on ollut uhanalaisten eläinten osien kansainvälistä kauppaa säätelevän CITES-sopimuksen liitteessä I jo vuodesta 1975. Kaikki kaupankäynti linnulla on siis kielletty. Silti linnun uhanalaisuusluokitus romahti silmälläpidettävästä erittäin uhanalaiseksi kuluneena syksynä. Lokakuussa pidetyssä CITES CoP17-kokouksessa päätettiin Indonesian aloitteesta, että lajin suojelua tehostetaan entisestään.

WWF Suomi työskentelee Indonesian Borneolla kehitysyhteistyöhankkeessa, jossa naurusarvinokkia suojellaan. Olemme kouluttaneet paikallisia asukkaita lintujen laskentaan ja tarkkailuun. Suojellemme myös lintujen elinympäristöjä.

Sademetsä-kummina tuet työtämme tämän arvokkaan ja ainutlaatuisen linnun säilyttämiseksi.

Lue lisää: wwf.fi/sademetsakummi.

Yhdessä se on MAHDOLLISTA

Kiitos tuestasi. Nämä saavutukset eivät olisi mahdollisia ilman uskollisia tukijoitamme. WWF toimii kaikilla mantereilla ja yli 100 maassa.

© KAISA RYNNÄNEN / WWF

1,5

Pariisin ilmastopöytäkirja astui marraskuussa voimaan, kun EU ja Kanada rati-
fioivat sen. Pariisissa sovittiin siitä, että
ilmaston lämpeneminen on pysäytettävä
ennen kuin se ylittää kaksi astetta ja al-
lekirjoittaneet sitoutuivat tavoittelemaan
tilannetta, jossa lämpötilan nousu saatai-
siin rajattua 1,5 celsiusasteeseen. Upea
esimerkki siitä, mitä voimme saada aikai-
seksi pitkäjänteisellä vaikuttamistyöllä!

© JURGEN FREUND / WWF

9

Suomalaisyrietykset ovat menestyneet
WWF:n kansainvälisessä palmuöljy-
pisteytyksessä. Pisteytyksessä selvitettiin
vastuullisen palmuöljyn määrää elin-
tarvike- ja päivittäistavaratuotannossa.
Palmuöljyn tuotanto on yksi suurim-
mista metsäkadon aiheuttajista Kaak-
kois-Aasian sademetsissä. Suomesta
mukana olleista yrityksistä Fazer sai
täydet yhdeksän pistettä ja sijoittui tuot-
tajaryhmän kärkeen.

© JUHA TASKINEN / WWF

360

Syyskuussa saatiin ilouutisia: saimaan-
norppakanta on kasvanut! Metsähalli-
tuksen uuden arvion mukaan Saimaassa
uiskentelee nyt 360 norppaa. Aiemmin
norppia arvioitiin olevan noin 320. Työtä
norpan pelastamiseksi on tehtävä yhä,
mutta nyt on lupa olla tyytyväinen sii-
hen, että luonnonsuojelu tuottaa tulosta!
Olemme työskennelleet norpan suojele-
miseksi jo vuosikymmeniä.

Mitä
sinä voit tehdä:
WWF:n kummina
tuet työtämme.
wwf.fi/kummiksi

© DOFPS / WWF

2

Kaksi erittäin uhanalaista lumileopardia saatiin pannaotettua Bhutanissa Jigme Dorjin kansallispuistossa WWF Suomen ja ulkoministeriön tuella. Syyskuussa tänä vuonna tapahtunut pannaotus on Bhutanissa ensimmäinen laatuaan. Lumileopardit varustettiin radiolähettimillä ja päästettiin takaisin luontoon. Radiolähettimien avulla saadaan tärkeää tietoa lumileopardin liikkumisesta suojelutyön tueksi.

© PAUL NICKLEN

1 550 000

Lokakuussa päätettiin maailman suurimman merten suojelun alueen perustamisesta. Etelämantereella sijaitsevalla Rossinmerellä suojeltiin yhteensä yli 1,5 miljoonaa neliökilometriä 35 vuodeksi. Rossinmeri on luontoarvoiltaan valtavan tärkeä alue, jota on kutsuttu kuuluisan luonnonpuiston mukaan myös merten Serengetiksi. WWF jatkaa työtä sen eteen, että alueesta tulisi pysyvästi suojeltu.

© WWF / SINDRE KINNERÖD

3

Arktinen luonto on uhattuna ilmastonmuutoksen takia. WWF:llä ja suomalaisilla on nyt ainutlaatuinen tilaisuus vaikuttaa arktiseen politiikkaan ainakin kolmesta syystä. Suomi on Arktisen neuvoston puheenjohtajamaa 2017–2019 ja WWF puolestaan on ainoa ympäristöalan kansalaisjärjestö sen tarkkailijajäsenenä. Pääsihteerimme Liisa Rohweder toimii tänä aikana WWF:n globaalien arktisen ohjelman puheenjohtajana.

together possible™

Ympäristö ja ihmiset hyötyvät sertifikaateista

MSC, FSC, RSPO. YMPÄRISTÖMERKKIEN ARVOITUKSELLISTEN KIRJAINLYHENTEIDEN TAKANA ON YKSI YHTEINEN TAVOITE: LUONNONVAROJEN KESTÄVÄ KÄYTTÖ, KERTOO WWF:N OHJELMAPÄÄLLIKKÖ JUSSI NIKULA. TEKSTI: KAISA RYYNÄNEN.

Mitä sertifikaatteja WWF suosittelee?

Puu- ja paperituotteissa suositlemme FSC:tä, kalatuotteissa pyydetyt kalan MSC:tä ja kasvatetun kalan ASC:tä. RSPO puolestaan kertoo kestävästä palmuöljystä, RTRS ja ProTerra soijantuotannon vastuullisuudesta. Kaikki nämä sertifikaatit ovat maailmanlaajuisia eli niiden kriteerit ovat samat kaikkialla. Niille on yhteistä, että tuotannossa huomioidaan erityisesti tuotannon ympäristövaikutukset.

Ketkä sertifikaateista hyötyvät?

Sertifioinnin avulla työntekijät voivat saada oikeudenmukaisempaa korvausta tekemästään työstä. Tuottajat ja tuotteita ostavat yritykset saavat käytännön apua siihen, miten tuotantoa voi muuttaa ympäristölle suotuisammaksi. Lisäksi ne saavat tuotteilleen uskottavan merkinnän ympäristön huomioidusta tuotantotavasta. Kuluttajan puolestaan on merkkien avulla helpompi tehdä ympäristön kannalta vastuullisia ostovalintoja. Lopulta hyötyy tietenkin ympäristö.

Voiko sertifikaatin ostaa rahalla?

Sertifikaatin saaminen maksaa, mutta tuotteeseen ei voi ostaa pelkästään rahalla ympäristömerkkiä. Jokaisen sertifikaatin saamisen edellytyksenä on tiettyjen toimien tekeminen. Esimerkiksi vastikään sademetsään raivatulla alueella tuotettu tuote ei voi saada vastuullisuussertifikaattia.

Silloin tällöin julkaistaan tietoja, joiden mukaan tuottaja on käyttänyt ympäristömerkkiä väärin perusteiden. Ovatko sertifikaatit uskottavia?

Väärinkäytökset ovat aina harmillisia. Niiden paljastuminen on toisaalta selkeä osoitus siitä, että ympäristömerkkien valvontajärjes-

telmät toimivat. On tärkeää, että sertifiointijärjestelmän toimintaa tarkkailee riippumaton osapuoli. Mikään sertifiointimenetelmä ei ole kuitenkaan täydellinen. Siksi myös me olemme aktiivisesti mukana kehittämässä sertifikaattien kriteereitä ja valvontaa.

Ovatko sertifioidut tuotteet muita tuotteita kalliimpia?

Sertifiointijärjestelmä ja tuotantoketjun vastuullisuuden varmistaminen aiheuttavat aina jonkin verran kuluja, mutta niiden osuus tuotteen loppuhinnasta ei useimmiten ole kovinkaan merkittävä. Sertifiointiorganisaatioiden on huolehdittava järjestelmänsä kustannustehokkuudesta. Kansainvälinen järjestelmä on useimmissa tapauksissa yrityksille edullisempi tapa varmistaa tuoteketjunsä vastuullisuuden perustaso kuin se, että yritykset perustaisivat omia järjestelmiä.

Onko mahdollista, että ympäristösertifioituja tuotteita tehdään esimerkiksi työntekijöiden terveyttä tai etuja polkien?

Kaikissa WWF:n suositteluissa sertifikaateissa on mukana myös sosiaalisen kestävyden kriteerit. Niiden teossa ovat mukana muun muassa työntekijä- ja paikallisyhteisöjä edustavat järjestöt.

Kerro jokin sertifikaattien avulla saavutettu konkreettinen ympäristöhyöty.

Indonesian Sumatralla palmuöljlyn pientuottajat onnistuivat nostamaan satoaan 20 prosenttia RSPO-sertifioinnin ja kohdistettujen toimenpiteiden ansiosta. Parempien tuotantomenetelmien avulla on pystytty parantamaan satoja, mikä ehkäisee tarvetta laajentaa tuotantoa sademetsien puolelle. ■

”Ympäristömerkkiä ei voi ostaa pelkällä rahalla.”

Arktinen luonto AVAA SILMÄT

Arktinen luonto antaa elämyksiä ja luo pohjan kestäville elinkeinoille.

TEKSTI : SAARA TUNTURI KUVU : REEO TIIAINEN / ARKTISET VEDET

”En ollut ikinä nähnyt niin kirkasta vettä tai niin koskematonta luontoa. Matka pohjoiseen avasi todella silmäni alueen luonnon tärkeydestä ja arvokkuudesta.”

Näin kuvailee erämaareissuansa vaasalainen WWF-kummi **Krista Airio**. Hän voitti WWF:n arvonnassa matkan Inarinjärvelle, jossa hän pääsi mukaan seuraamaan yhden Arktiset Vedet -televisiosarjan jakson kuvauksia. Krista muun muassa meloi kajakilla kalaressuille ja oppi, miten tehdään harjstartar itse pyydetystä kalasta.

Arktiset Vedet -televisiosarjassa ovat uudella tuotantokaudella mukana WWF:n meristä ja arktisesta luonnosta vastaava ohjelmapäällikkö **Sampsa Vilhunen** ja suojeluasiantuntija **Matti Ovaska**.

Sampsa Vilhunen kertoo, että arktisen alueen luonnon ja paikallisesti vahvojen

kalakantojen ympärille on syntynyt vastuulliseen vapaa-ajankalastukseen nojaavaa ja kestävästi kehityksen mukaista luontomatkailua. Ohjelman haastattelusuudet WWF-vieraiden kanssa puretuvatkin paikallisiin esimerkeihin, mitkä ovat kestävästi luontomatkailun perusedellytykset, miten kalakantojen elinvoimaisuutta parannetaan ja mitkä ovat arktisen luonnon uudet uhat.

”Arktiset vedet -ohjelma keskittyy upean luonnon taltioimisen lisäksi esittelemään kohteiden oheen syntyneitä elämysbisneksiä ja paikallisia yrittäjiä. Se toimii tärkeänä lähialuematkailun edistäjänä”, Sampsa Vilhunen summaa.

Arktiset Vedet -sarjan uudet 5. tuotantokauden jaksot alkavat JIM-kanavalla 15.1.2017.

Iso varas

OUDOILLA VESILLÄ

*Linja-auton kokoinen kaskelotti kieppuu kalastus-
aluksen ympärillä. Jättimäinen pyrstö heilahtaa,
kaskelotti sukeltaa ja poistuu sitten jättäen jälkeensä
tyhjiä koukkuja kalastajien pitkään siimaan.*

TEKSTI ANNE BRAX

Kaskelottien käytös on uutta näillä Norjan vesillä ja mahdollinen merkki vakavista muutoksista meren ekosysteemissä. Kaskelottikoiraat (*Physeter macrocephalus*) oleskelevat Norjassa Vesterålenin ulkopuolisilla merialueilla vuoden ympäri. Andenesissa sijaitseva valaskeskus on tutkinut niiden käyttäytymistä ja levinneisyyttä vuodesta 1989. Siksi on hyvin tiedossa, että kaskelotit ruokailevat syvillä vesillä ja noin kahden ja puolen kilometrin syvyyteen ulottuva Bleikin kanjoni rannikon läheisyydessä on niiden suosimaa ruokailualueita.

Nyt kaskelotit ovat kuitenkin siirtyneet ruokailemaan matalammille vesille lähemmäs rannikkoa – ja mikä pahinta, ne rohuavat sinipallaksia kalastajien pitkistä siimoista.

”Kaskelottien on jo neljän–viiden vuoden ajan huomattu nappaavan kaloja pitkistä siimoista, mutta tästä ei olla puhuttu. Pelätään ehkä, että pitkällä siimalla kalastus kielletään”, kertoo Vesterålenissa asuva valastutkija **Tiu Similä**. Similä johtaa WWF Suomenkin rahoittamaa tutkimusprojektia, jossa selvitetään sitä, miten yleistä kaskelottien röstelykäytös on ja miten sitä voitaisiin ehkäistä.

Jos mitään keinoja ei keksitä, konflikti

kalastajien ja kaskelottien välillä on vain ajan kysymys.

”Olemme saaneet tietää, että Tromssan vesillä jopa kahdeksankin kaskelottia on saattanut kieppua kalastusaluksen ympärillä. Vesterålenilla kaksi yksilöä on ollut toistaiseksi ennätys. Viime kesänä kaskelotit olivat joillakin kalastuskerroilla napanneet jopa puolet saaliista”, Similä kertoo.

”Näyttää siltä, kuin huhu helposta saaliista leviäisi kaskelottien keskuudessa, koska röstely siimoista on lisääntynyt”, sanoo kalastaja **Erik Heiskanen**, joka on kalastanut Norjan vesillä monta vuotta. ”Kaskelotit sukeltavat pinnan alle aluksen vieressä ja katoavat näkymättömiin. Kun vedämme pitkänsiiman ylös, monta koukkuja on tyhjiä. Joissakin on jäljellä vain kalojen rippeitä” kertoo Heiskanen.

Tiu Similä vahvistaa, että kaskelotit ovat sosiaalisia eläimiä ja oppivat toisiltaan. Tutkimuksessa selvitettiin kesän 2016 aikana valokuvatunnistuksen avulla, että kuusi eri kaskelottiyksilöä harrastaa kalojen röstelyä pitkistä siimoista Vesterålenin ulkopuolisilla vesillä.

Kaskelottia saappaalla päähän

Tiu Similä kertoo, että Tromssassa eräs kalastaja hermostui saalisvaras-kaskelottiin

niin, että heitti sitä kumisaappaalla. Similän tutkimusprojektissa etsitään hieman vaikuttavampia keinoja kaskelottien karkottamiseen. Oppia etsitään muilta merialueilta.

”Alaskassa on kaskelottien kanssa samanlainen tilanne kuin meillä nyt. Siellä kalastajat ovat vedenalaisten mikrofonien avulla kuunnelleet, missä valaat liikkuvat, ja viestittäneet muille, että siihen suuntaan ei kannata mennä.”

Similän mukaan sinipallas kutee Norjan vesillä varsin rajatulla alueella noin 600 metrin syvyydessä mannerjalustalla, ja siten kalastajilla ei juuri ole valinnanvaraa paikan suhteen missä kalastaa. Alaskan keinot eivät siksi käy siellä.

Yksi mahdollisuus on koettaa karkottaa kaskelotteja pallopäävalaiden äänillä, joita kaskelotit jostakin syystä karttavat, tai jollain muulla ”äänipelottimella”. Toinen keino olisi muuttaa kalastusvälineitä sellaisiksi, että kaskelotit eivät saa irrotettua kaloja niistä. Tutkimuksen avainkysymyksiä onkin toimivien karkotuskeinojen löytäminen.

Outo käytös vain jäävuoren huippu?

Kaskelottien ja kalastajien yhteenottojen välttäminen on ensiarvoisen tärkeää sekä kalastajien että valaiden kannalta. Mutta

© ERIK HEISKANEN

Similän mukaan yhtä tärkeää on saada selville, miksi kaskelottien käytös on muuttunut.

”Muutos saattaa johtua siitä, että kaskelotit ovat yksinkertaisesti nopeita oppimaan, ja ne ovat löytäneet helpon ruoka-apajan. Toisaalta – tätä kalastusta on ollut olemassa yli sata vuotta. Muutos voi myös olla yhteydessä kaskelottien saalisalajojen leviämiseen ja saalisvalikoiman koostumukseen, joka puolestaan on yhteydessä ilmastonmuutokseen. Esimerkiksi makrillit ovat ilmastonmuutoksen ansiosta levinneet entistä pohjoisemmaksi. Puolenkin asteen lämpeneminen on iso asia meressä, koko ravintoketju saattaa häiriintyä”, Similä pohtii.

Tutkimusprojektin yksi tarkoitus on kalastustilastoja analysoimalla saada tietoa ekosysteemin muutoksista.

”Kaskelotit, kuten kaikki merinisäkkäät, ovat hyviä muutosten indikaattoreita, sillä niiden levinneisyyttä ja käyttäytymistä on helppo havainnoida. Ja jos merinisäkkäille jotakin tapahtuu, on se hälytysmerkki ihmisillekin”, Similä toteaa. ■

Lue lisää tutkimusprojektista:
arcticswirl.blogspot.fi

© LAURI PIETIKÄINEN

Tutkija Tiu Similän (oik.) mukaan on tärkeää saada kalastajat innostumaan tutkimusprojektista. Kalastaja Erik Heiskanen (yllä) on yksi innostuneista.

© ØYSTEIN LUNDE INGVALDSEN

Verokarhulta pandakarhulle?

Eräs ystävämme vinkkasi, että kun hän saa veronpalautuksia, hän aikoo lahjoittaa osan luonnolle. Kiitos – hieno ajatus!

Lahjoituksia voi tehdä osoitteessa: wwf.fi/lahjoita

Tukijapalvelu

Puhelin: 040 192 3112,
avoinna arkisin klo 9–16

Sähköposti: tukija@wwf.fi

Osoite: WWF Suomi, tukijapalvelu,
Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
wwf.fi/kummipalvelu

Lahjoitustili: FI41 1572 3000 0111 89
BIC (Swift) NDEAFIHH

HELPPO HYVÄNTEKIJÄN JOULU

© DMITRY DESHEVYKH / WWF-RUUSIA

Valkeaa joulua... vai ihan pimeetä?

Anna lahjaksi pohjoisen luonnon ystävälle WWF:n Lumi-kummius ja olette mukana puolustamassa upeaa arktista luontoa!

wwf.fi/lahjakummi

Aineettomalla joulutervehdyksellä ilahdutat luonnonystävää ja autat luontoa

Tee joululahjoitus metsäpeuran, naalin tai jääkarhun suojeluun. Samalla saat lämminhenkiset joulutervehdykset, joita voit lähettää sähköisesti tai tulostettuna niin monta kuin haluat.

wwf.fi/joulu

Kummituna pehmoiset paketit WWF:n verkkokaupasta -15 %!

WWF:n kummit saavat verkkokaupastamme 15 prosentin alennuksen. Tarjous voimassa 18.12. saakka.

Jos lähetät tilauksen verkossa tuohon päivään mennessä, lahjat ehtivät perille ennen jouluaatto.

Alennuksen saat koodilla kummijoulu16. Koodi syötetään verkkokapan ostoskoriin kohtaan ”kuponkikoodi”.

Sujauta pukin konttiin esimerkiksi suloinen jääkarhupehmolelu tai Paletin Luontokalenteri, joka on täynnä upeita luontokuvia vuodelle 2017.

kauppa.wwf.fi

Kierrätä Lehti!

TEET TÄRKEÄN LUONNON-
SUOJELUTYÖTÄ LEVITTÄ-
MÄLLÄ TIETOA. LUETTUASI
TÄMÄN LEHDEN LAITA TIETO
KIERTOON. ANNA LEHTI
YSTÄVÄLLESI TAI VIE SE
VAIKKAPA TYÖPAIKKASI
KAHVINUONEESEEN MUI-
DENKIN LUETTAVAKSI.

Kummiutiset ilmestyivät! Olethan kertonut meille sähköpostisi?

Lähetimme lokakuun lopussa ensimmäistä kertaa kummeille uuden Kummiutiset-utiskirjeen. Kirjeessä on omaa sisältöä kummeille kummieduista tapahtumiin ja se ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Kummina sinun kannattaa varmistaa, että tukijapalvelulla on ajankohtainen sähköpostiosoitteesi, jotta saat kummiutisten lisäksi kerran kuussa ilmestyvän yleisen uutiskirjeemme ja muut kummien ajankohtaiset viestit!

Sähköpostiosoitteesi voit ilmoittaa osoitteeseen tukija@wwf.fi

Kummien JOULUVISAILU!

*Arktinen luonto muuttuu
– testaa, miten hyvin tunnet alueen!*

Vastauksia voit etsiä esimerkiksi julkaisustamme *Jäähyväiset? Raportti ilmastonmuutoksen vaikutuksista Suomen arktiseen eläinlajistoon:* wwf.fi/jaahyvaiset-raportti

1. Kuinka monta kertaa nopeammin arktinen alue lämpenee kuin maapallo keskimäärin?

- a. kaksi kertaa nopeammin
- b. kolme kertaa nopeammin
- c. kuusi kertaa nopeammin

2. Koska lämpeneminen näkyy voimakkaimmin?

- a. keväällä
- b. kesällä
- c. loppusyksyllä ja alkutalvesta

3. Onko Suomi arktinen maa?

- a. ei
- b. on

4. Minkä eläinlajin leviäminen kohti pohjoista on uhka naalille?

- a. ketun
- b. karhun
- c. ilveksen

5. Kuinka pitkän matkan Suomessa pesivät lintulajit siirtyvät vuodessa pohjoisemmaksi ilmaston lämpenemisen vuoksi?

- a. 1,5 metriä vuodessa
- b. 1,5 kilometriä vuodessa
- c. 150 metriä vuodessa

BONUSKYSYMYS!

Mikä ympäristöalan kansalaisjärjestö on saanut virallisen tarkkailijajäsenen roolin Arktisessa neuvostossa?

Vastaukset: 1.: a, kaksi kertaa; 2.: c, loppusyksyllä ja alkutalvesta; 3.: b, on; 4.: a, ketun; 5.: b, 1,5 km vuodessa eli 4 metriä päivässä. BONUS: WWF

Tukija

Tutustu
ystävyyteksiin:
wwf.fi/ystavayritykset

© JOUNI PORSÄNGER

Lapin luonto

ANTAA VAPAUDEN

Pohjoisen luonnon valo sykähdyttää Lieven de Ryckeä joka päivä. Hän työskentelee markkinointijohtajana Arctic Light Hotelissa, joka oli ensimmäisenä jonossa WWF:n ystäväyritykseksi.

TEKSTI AINO SIRKESALO

Kesällä Lieven de Rycke pulahtaa puhtaaseen luonnonveteen suoraan omalta takapihaltaan eikä voisi kuvitella mitään parempaa. Pyöräilyä ja melontaa harrastavalle urheilijaluonteelle luonnon välitön läheisyys mahdollistaa täyden vapauden.

”Tulen Belgiasta, joka on kuin iso kaupunki. Siellä täytyi harrastusten vuoksi ajaa kauas, mikä tuntui turhalta. Suomessa hankin rivitalon järven rannalta, ettei tarvitse liikkua edes mökille. Luonto kuuluu arkeen”, de Rycke kertoo.

De Rycke työskentelee markkinointijohtajana rovaniemeläisessä Arctic Light Hotelissa. Hotellin asiakkaille luonnon läheisyys voi olla jopa shokki.

”Aivan Rovaniemen keskustan vieressä on Ounasvaara, josta alkava metsä jatkuu Venäjälle asti. Vieraiden on välillä vaikea uskoa, että niin iso metsä on olemassa eikä sillä ole tiettyä nimeä.”

Hotellista tuli WWF:n ensimmäinen ystäväyritys keväällä 2015. Ystäväyritys-ohjelman avulla yritykset voivat tukea WWF:n luonnonsuojelutyötä säännöllisesti, hieman samaan tapaan kuin kummit. Jo ennen hotellin avajaisia de Rycke oli etsinyt yritykselle sopivaa tapaa tukea ilmastonmuutoksen torjumista ja jääkarhujen suojelua. Jääkarhu on hotellin maskotti, joka näkyy joka huoneessa.

”Jääkarhu on vahva symboli, joka muistuttaa, että olemme arktista aluetta. Ilmastonmuutos vaikuttaa

myös meihin.”

De Rycke on havainnut, että maailman suurkaupungeista saapuvat asiakkaat saattavat Suomen luonnon keskellä olla ympäristöystävällisempiä kuin kotonaan. Siksi hän yrittää muistuttaa asiakkaitaan kiinnittämään huomiota ilmastoasioihin myös lomansa jälkeen.

Jo pienillä teoilla on merkitystä, de Rycke uskoo. Esimerkiksi suomalaisten asuntojen lämmitysenergiassa olisi varaa säästää.

”Suomessa on hyvin eristetyt rakennukset. Onko toimistolla pakko olla t-paidassa vai voisiko lämpötilaa alentaa pari astetta? Luovuin kaikista villapaidoistani asuttuani Suomessa 10 vuotta.”

Pohjoisessa on täytynyt totuttautua myös valoon ja sen puutteeseen.

”Hienous kuitenkin piilee siinä, kun ei ole nähty aurinkoa pitkään aikaan ja se kerran piipahtaa taivaanrannassa. Siitä saa suuren ilon. Valoa arvostaa enemmän pimeydessä.”

Belgiassa ei myöskään voinut kokea tilannetta, jossa kuutamo heijastuu lumisesta maasta ja riittää valaisemaan metsän pyörätiet. Ennen kaikkea Lapissa luonto on kaikkialla läsnä.

”Asun käytännössä luonnon keskellä, mikä onkin ollut tavoitteeni. Luonnossa ei voi pettyä, se tarjoaa joka päivä erilaisia kokemuksia.” ■

Japanilainen TERIYAKI- KIRJOLOHI

RESEPTI: WWF
VALMISTUSAIKA 40 MIN

Kirjolohti

100–150g kirjolohta ruokailijaa kohden
vehnä jauhoja leivitykseen
paahdettuja seesaminsiemeniä
merilevälastuja koristeluun

Teriyaki-kastike

(noin neljälle)

1/2–1 dl soijakastiketta
4 rkl Mirin riisiviiniä
2 rkl seesamöljyä
3 rkl vettä
2 rkl ruskeaa sokeria
1 rkl hunajaa
2 valkosipulin kynttä
1 rkl raastettua inkivääriä

Kuumenna kaikki kastikkeen aineet teräskattilassa ja keitä hiljalleen, kunnes kastike hieman paksuuntuu.

Leikkaa lohesta halutun kokoisia paloja ja leivitä vehnä jauhoissa kauttaaltaan. Paista siten, että pinta saa hieman väriä. Käännä ja paahda kovemmalla lämmöllä nahkapuolelta. Älä paista kuivaksi.

Asettele kalapalat astiaan ja kaada päälle maun mukaan teriyaki-kastiketta. Viimeistele halutessasi merilevälastuilla ja paahdetuilla seesaminsiemenillä.

ANNA JOULULAHJA LUONNOLLE...

...JA JAA JOULUILOA

Lahjoita, lataa ja lähetä joulu-tervehdyksesi vaivattomasti sähköpostilla. Valittavanasi on kolme suojelukohdetta ja kolme kieliversiota.

wwf.fi/joulu

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta kaikille tukijoillemme ja kiitos kuluneesta vuodesta!

